

Kelpasi sitä nytkin kuulla, kun täältä viimeksi kävin Sointulan iltamissa. Nuorin poikani — kohta 19 vuotias — siellä suoritti osansa ohjelmasta. Piti esitelmän "lasten kasvatuksesta", meil le vanhemmille valaistukseksi.

Oikein minua hirvitti se varmuus millä hän puhua paukutteli, ja se asiantuntemus —

— Niin, semmoista se on tämä vanheneminen. Mutta senpä sitä vaan sanotaan olevan ainoa keino kuolemata vastaan.

Kaapro Jääskeläinen.



Taktillista selostelua

(Jatkoa viime numeroon).

Marxin ajatuksia ammatillisesta liikkeestä

Vuonna 1869 lähettämässään kirjeessä Saksan metallityöntekijäin yleisen liiton rahastonhoitajalle, ilmoittaa Marx kantansa ammattiyhdistys liikkeeseen nähden niin selvästi ja vääjäämättömästi, ettei millään tulkinnalla tai väärin ymmärryksellä ole siinä varaa.

Hän kirjoittaa siinä: "Ammattiyhdistyksissä työmiehet kasvatetaan sosialisteiksi, heille kun niissä joka päivä saatetaan silmien eteen taistelu pääoman kanssa. Kaikki poliittiset puolueet poikkeuksetta, olivatpa sitten mitkä tahansa innostuttavat työväen suurta joukkoa ainoastaan joksikin ajaksi; ammattiyhdistykset sitävastoin sitovat itseensä työmiesten suuren joukon ainaiseksi; ne yksin kykenevät edustamaan todellista työväenpuoluetta ja panemaan takeet pääoman vallalle. Työväestön enemmistö on havainnut että sen

aineellista tilaa on parannettava, kuuluivatpa mihin puolueeseen tahansa. Jos taas työmiehen aineellinen tila paranee, niin hän voi antautua enemmän lastensa kasvattamiseen, vaimon ja lasten ei tarvitse käydä tehtaassa, hän itse voi hankkia enemmän sivistystä, hoitaa paremmin ruumistaan. Hänestä tulee silloin aavistamattaan sosialisti.

Jo silloin siis käsitti Marx ammattiyhdistykset sosialistiseksi alkeiskouluiksi, mikä käsitys on kokemuksen kautta kaikista mais ta osoittautunut täysin oikeaksi.

Mutta yhtä hyväksyttävältä ei tunnu Marxin samassa kirjeessä lausuttu ajatus ammattiyhdistysten suhtautumisesta politiikkaan. Hän sanoo: "Ammattiyhdistyksiä ei pidä koskaan saattaa yhteyteen minkään poliittisen yhdistyksen kanssa, eikä tehdä sellaisista riippuvaisiksi, jos tahdotaan että ne täyttävät tarkoituksensa. Jos niin menetellään on se niille kuolinisku." Tämä Engellannin vanha in ammattiyhdistys-

ten ja amerikalaisen ammattiunionien noudattama menettelytapa niin Marxin suosittama kuin se onkin ei kuitenkaan ole näyttäytynyt missään maassa ajanpitkään puustavillisesti otettuna menestyvän.

Niinpä Englannissa, jossa ammattiyhdistykset jo aikaisemmin suuntasivat toimintansa puhtaasti taloudellisten tehtävien ratkaisun sitoutumatta kannattamaan minkään valtiollisen puolueen ohjelmaa, ei tämä kanta enään ole vallalla. Tosin siellä enempi kuin muuallakaan ei vielääkään vaadita, että jokaisen ammattiyhdistyksellisen pitäisi olla sosialdemokraatti. Mutta käytäntö kokemus ja kapitalistien taistelu ammattiyhdistyksiä vastaan ovat vieneet ammattiyhdistysliikkeen poliittisen puolueen muodostamiseen. Ja kun Englannin johtavain sosialistien (John Burns ja Tom Man) tunnuslauseena on "jokaisen sosialidemokraatin tulee olla ammattiyhdistyksellinen".*) Ja kun sosialistinen puolue on ainoa puolue, joka todenteolla kannattaa työväenluokan siis myös ammattiyhdistysten vaatimuksia, niin saattoi se jo v. 1899 Englantilaisetkin ammattiyhdistykset luopumaan puolueettomuus kannastaan.

Englannin ammattiyhdistysten 32:ssä kongressissa esitti sanottuna vuonna rautatieläisten johtaja sosialisti J. H. Holmes ehdotuksen yhteisen ammatillisen osuuskunnallisten ja sosialististen järjestöjen edustajain kokouksen pitämisestä, jossa neu-

*) Kts. Hereknerin Työväen kysymys s. 83.

voteltaisi "keinoista ja tavasta miten työväenedustajain luku parlamentissa voitaisiin saada suuremmaksi." Tämä ehdotus hyväksyttiin 546,000 äänellä 444,000 ääntä vastaan. Päätöksen mukaisesti kokoontui Londoossa helmikuun 27 p. 1900 ammattiyhdistysten ja sosialististen järjestöjen edustajat (osuuskunnat eivät olleet noudattaneet kutsua) ja perustivat työväen edustuskomitean (Labor Representative Committee). Tämän komitean tuli olla agitatsioonikeskuksena ja kiteytymiskohtana sekä elvyttäjänä ja laajentajana jo vuonna 1893 perustetulle itsenäiselle työväenpuolueelle (I. L. P.)

Tuo viimeksi mainittuna vuonna Keir Hardien, John Burnsin ja Tom Manin johdolla perustettu Independent Labor Party oli "alusta alkaen", kuten Keir Hardie sanoo "koettanut työskennellä mitä likeisimmässä yhteydessä ammattiyhdistysten kanssa. Se ei halventanut eikä pilkannut ammattiyhdistys-osuuskunta- ja raittiusliikettä, vaan asettui niitä kohtaan myötätuntoiselle kannalle, samalla kuitenkin osottaen että ne sosialisen kysymyksen ratkaisun menettelytapoina yksinään olivat riittämättömät."

Itsenäinen työväenpuolue oli tuolla lojaalisella menettelyllään saavuttanut jo ammattiyhdistysten myötätunnon puolelleen. Ja kun nyt v. 1900 muodostettu työväen edustuskomitea alkoi agitatsiooninsa työväenpuolueen hyväksi olivat tulokset odottamattoman suuret. Jo v. 1902 oli siihen ilmoittanut liittyneensä 356,500 ammattiyhdistyksellistä, seu-

raavana vuonna oli niitä 861,150 ja v. 1904 969,800 sekä 165 ammattiyhdistystä ja 76 ammattiliittoa. Myös osuuskunnat alkoivat siihen liittyä vuodesta 1903. Parlamenttivaaleissa 1900 annettiin ääniä työväenpuolueelle 170,000. Edustajain luku parlamentissa v. 1903 oli 19. Kunnallisvaaleihin v. 1904 asetti L. R. C. (Työväen edustuskomitea) 255 ehdokasta. Niistä tuli valituksi 95. Vuonna 1906 sai Labor Party ammattiyhdistysten ja sosialistien yhteisesti muodostama työväenpuolue parlamenttivaaleissa 331,280 ääntä ja 30 edustajaa johon lisäksi luettava 20 muiden työväenryhmäin (varsinaisten sosialidemokraattien y. m. edustajat.) Kokonaisuäänimäärä kaikkien sosialististen ryhmäin 530,643. Kunnallislaitoksissa oli työväellä I. S. P. v. 1907 ja 845 edustajaa. Ja viime syksynä toimitetuissa parlamenttivaaleissa kohosi taas työväenpuolueen edustajain lukumäärä.

Marxin ajatus ammattiyhdistysten poliittisista yhdistyksistä erillään pysyttämisestä ei siis enään englannissakaan ole menettelytapana. Ainoa maa missä sitä vielä pyritään noudattamaan on Amerika. Johtava henki American Federation of Labor liitossa on ainakin sen mielipiteen kannattaja. Mutta kuinka kauan? Jo nyt on osa amerikalaisista ammattionioista nimenomaan julistanut liittyneensä sosialidemokratiseen puolueeseen eikä itse A. F. of L. liiton kongressista puutu enään sosialisti keskusteluja. Jokatapauksessa on sen jäsenistössä jo suuri määrä sosialisteja.

Onpa itse A. F. of L. jo useammassa kuin yhdessä suhteessa alkanut tehdä sopimuksia tuon sosialismi-paholaisen ja sen henkipirun, luokkataistelun kanssa" sanoo Sombard. Esimerkkinä siitä mainitsee hän seuraavat eräissä A. F. of L. kongressissa hyväksytyt lainsäädännölliset vaatimukset: 1) lakimääräisen kahdeksantuntisen työpäivän käyttöönsä saattaminen. 2) raitioteiden, vesilaitosten, kaasuja ja sähkölaitosten ottaminen kuntain huostaan. 3) sananlennättimien, telefonien, rautateiden ja kaivosten yhteiskunnallistuttaminen. 4) maaperän omistusoikeuden poistaminen.

Toistaiseksi koettavat amerikalaiset ammattioniot vielä samoin kuin aikoinaan englantilaiset epäsuoraa menettelytapaa. Ne panevat parhaansa saadakseen porvaripuolueiden ehdokkaita kannattamaan ammattiyhdistysten lainsäädännöllisiä vaatimuksia. Mutta niin pian kun ammattiyhdistysliike kerran on omaksunut aatteen, että sen tulee politiikassakin valvoa erityisiä työväen etuja, niin silloin on luokkataijunnan ja luokkataistelun taimi istutettu. Eikä silloin kulu kauvan ennenkuin havaitaan että ainoastaan itsenäinen työväenpuolue (socialidemokratinen puolue kiertelemättä sanoksemme) voi valvoa työväenluokan erityisiä etuja. Ja silloin on sosialidemokratia vallannut ammattiyhdistykset Amerikassakin samoin kuin kaikissa muissakin sivistysmaissa. Tähän suuntaan käyvästä kehityksestä tulee kyllä kapitalismi lainsäädäntöineen, oi-

keusistuimiseen, poliisi- ja sotalaitokseen pitämään kyllä huolen niin Amerikassa kuin muualakin sanoivatpa ammattiyhdistysliikkeen johtajat mitä tahansa, ja olkoon vaikka itse Marxin mielipide tätä menettelytapaa vastaan niin jyrkästi kuin sen olen enemminkin esittänyt.

Mutta palatkaamme jälleen seuraamaan Marxin mielipiteitä ammattiyhdistysliikkeestä sellaisenaan.

Internationalen ylineuvostolle v. 1865 pitämässään esitelmässä suomennettu kirjaseksi: Arvo, hinta ja voitto — jota Marxin vävy toht. Aveling pitää sosialismin perusperiaatteiden (periaatteiden) avaimena ja, joka on osittainen yhteenveto Marxin Kapital-teoksen ensimmäisestä osasta—selittää Marx tieteellisellä tarkkuudellaan ja hänelle ominaisella matemaattisista tekijöistä vedetyillä johtopäätöksillä, että *”ammattiunionit toimivat hyvinä vastakeskuksina pääoman anastuksia vastaan.”* Hän selittää, että työmies ”vastustaessaan pääoman pyrkimyksiä taistelemalla työn kasvavaa jännitystä vastaan ja palkkojen korotuksen puolesta, vastustaa ainoastaan työnsä halventamista ja rotunsa huonontamista.

Kapitalistinen tuotanto kulkee visseissä aikakausittaisissa kehissä. Se liikkuu peräkkäin hiljaisuuden, vilkastumisen, hyvinvoinnin, ylituotannon, teollisuuspulan ja seisahduksen tilassa. Tarveseinojen markkinahinnat*) ja

*) Tämä väite sietää tarkistamista. Kokemus näyttää, ettei esim. ruokatavarain hinnat laske teollisuuspulain vallitessa.

voittojen markkinamäärät seuraa näitä kehityskausia, milloin laskien alle keskimääränsä, milloin kohoten sen yläpuolelle. Markkinahintojen laskeutumisen, teollisuuspulan ja seisahduksen aikana työmies on varma palkkojensa alenemisesta, ellei hän joudu kokonaan työttömäksi. Ettei työmies tulisi petetyksi täytyy hänen tällaisissakin tapauksissa väitellä kapitalistin kanssa, missä suhteessa palkkojen alentaminen on tullut välttämättömäksi. Ja, ellei hän hyvinä aikoina, jolloin lisävoittoja saavutetaan taistelisi palkkojensa korotuksen puolesta, ei hän saavuttaisi edes keskimääräistä palkkaa.

Koettaessaan lyhentää työpäivää järjelliseen määräänsä tai, missä he eivät voi pakottaa voimaan laillisesti määrättyä normaalityöpäivää, rajottamalla ylityötä palkankorotuksella asettavat työläiset rajoja pääoman tyrannimaiselle riistämislle ja täytävät siten velvollisuutensa itseänsä kohtaan. Aika on inhimillisen kehityksen edellytys, mutta työläinen, jonka koko elin aika kuluu työssä kapitalistin hyväksi, on alhaisemmassa asemassa kuin kuormajuhta. Hän on ainoastaan ruumiiltaan murtunut ja sielultaan raaistunut kone rikkaiden palveluksessa. Ja koko nykyaikaisen teollisuuden historia osottaa, että pääoma, ellei sitä estetä, säälimättä ja surutta työskentelee syöstäkseen koko työväenluokan tälle alimmalle alennuksen asteelle.

Mitä suurinta järjettömyyttä olisi näin ollen vaatia, että vaik-

ka tuotannon epäsuotuiset kehityskaudet välttämättömästi vaikuttavat työläisen palkkojen alenemiseen, hänen siitä huolimatta tulisi luopua niiden parantamisesta suotuisimpina aikoina.

Orja saa pysyväisen ja määrätyn toimeentulon, palkkatyöläinen ei sitä saa. Hänen on koettava saada palkankorotusta toisissa tapauksissa, jollei muun vuoksi niin korvataksaan palkkojen alenemisen toisessa tapauksessa. Jos hän alistuisi kapitalistien tahdon hyväksymään, niin saisi hän osakseen kaikki orjan kurjuudet, nauttimatta vähääkään orjan turvallisuudesta. Jos työväestö pakottamalla voimaan väliaikaisen palkkojen korotuksen toimii typerästi, niin toimivat kapitalistitkin yhtä typerästi pakottaessaan voimaan väliaikaisen palkkojen alennuksen.

Taistelu palkkojen korotuksesta on 99 tapauksessa sadasta ainoastaan seurauksena ja välttämättömänä tuloksena edelläkävyneistä muutoksista tuotantomäärässä, työntuotanto-kyvyssä, vaaditun työn pituudessa tai jännityksessä, työn arvossa, rahan arvossa, markkinahintojen vaihtelussa; yhdellä sanalla sanoen se on työn vastavaikutusta pääoman edelläkävyn toimintaan. Aika-ajottainen palkanalennuksen vastustus työväestön puolelta ja heidän aika-ajottaiset palkankorotusyrityksensä ovat erottamattomia palkkajärjestelmästä ja seurauksia siitä tosiasiaista, että työ on laskettu yhdenarvoiseksi muiden hyötyesineiden kanssa.

Kapitalistisen tuotannon yleisenä pyrkimyksenä ei ole keskimääräisen palkkatason kohotta-

minen, vaan laskeminen eli työn arvon painaminen enemmän tai vähemmän sen alimpaan rajaansa. Kun näin ovat asiat tämän järjestelmän aikana, onko oikein sanoa, että työväestön olisi luovuttava vastarinnastaan pääoman tunkeilemista vastaan ja hyljättävä yrityksensä koettaa käyttää hyväkseen satunnaisia tilaisuuksia väliaikaisten parannuksien aikaansaamiseksi? Jos he sen tekisivät, tulisivat he poljetuksi yhteen ainoaan poljettujen joukkojen tasoon*), joita on enään mahdoton pelastaa. — Antamalla raukkamaisesti perään heidän jokapäiväisessä taistelussaan pää oman kanssa osottaisivat työläiset itsensä kykenemättömäksi alkamaan mitään muuta suurempaa liikettä.

Samalla työväenluokan ei kuitenkaan pitäisi liijoitella itselleen noiden jokapäiväisten taistelujen lopullisia tuloksia. Heidän ei tulisi unohtaa, että he ovat taistelussa seurauksia eikä näiden seurauksien syytä vastaan, että he ovat hidastuttamassa alas päin kulkua, eivätkä muuttamassa sen suuntaa, että he käyttävät ainoastaan taudin lievikkeitä, eivätkä paranna sairautta. Heidän ei sen vuoksi pitäisi olla yksinomaan kiintyneinä noihin välttämättömiin sissisotiin, joita aiheutui pääoman alituisista anastuksista tai markkinain vaihteluisista. Heidän tulisi ymmärtää, että kaikkinen kurjuuksineen mitä

*) Ryysyköyhälistöön, kuten esim. East Londonissa, jossa on sadoin tuhansin nälkäisiä vääriään kehittyneitä ja ymmärrykseltään kykenemättömiä raakalaisuuteen vajonneita raukkoja.

nykyinen järjestelmä työväenluokalle tuottaa, se samalla synnyttää aineellisia olosuhteita ja sosiaalisia muotoja, jotka ovat välttämättömiä yhteiskunnan taloudelliselle uudelleen rakentamiselle. Vanhoillisen tunnuslauseen asemesta: "Kohtuullinen päiväpalkka kohtuullisesta päivätyöstä!" tulisi heidän kirjoittaa lippuunsa *vallankumouksellisen* tunnuslause: "Palkkajärjestelmän lopullinen poistaminen!" Ammattiunionien pitäisi käyttää järjestyneitä voimiaan vipusimena työväenluokan lopulliseksi vapauttamiseksi s. t. s. palkkajärjestelmän poistamiseksi.

Siinä Marxin opetuksia ammattiyhdistysliikkeestä. Ei käy siis päinsä Marxin nimessä taistella ammatillista järjestäytymistä vastaan, enemmän kuin sekään että "Marxin oppien pohjalta taistella koko yhteiskunnan olemusta vastaan", kuten Syrjälä sanoo ennen mainitussa "Vallankumouksellisia harhakäsityksiä vastaan" tähdätyssä kirjoituksessaan.

Yhtä hyvällä syyllä voisivat yksipuoliset ammattiyhdistyspolitiikoitsijat viittaamalla edellä kerrottuun Marxin kirjelmään, kehua olevansa Marxin kannalla. Niinpä väittävätkin n. s. "revolusionäriset syndikalistit" Ranskassa ja Italiassa — joka sama suunta täällä Amerikassa esiintyy industrialismin nimellä — että heidän oppinsa perustuu todelliseen Marxin hengen ymmärtämiseen ja "että heidän oppejansa vastustavat marxilaisuuden kohdat eivät ole Marxin laatimia, vaan

Engelssin lisäyksiä."*) Tosi asia onkin että Marx jo Proudhonia vastaan kirjoittamassaan teoksessa *Filosofian kurjuus* ("Miserere de la Philosophie") aivan empimättä puolusti englantilaisia ammattiyhdistyksiä ja niiden tekemiä työlakkoja. Mutta vetää tästä se johtopäätös ettei Marx olisi hyväksynyt valtiollista toimintaa, olisi yhtä väärää ja perusteetonta kuin sekin että käyttää hänen nimeänsä ammatillisen liikkeen vastustamisessa ommien käsitystensä ja väitteitensä tueksi. Sillä yhdeksi Marxin ansioksi on myös luettava hänen joustavuutensa menettelytapakäsymyksiin nähden.

Mestarillinen näyte tuosta työväenliikkeen eri muotojen yhteensulattamisesta ja niiden samaa päämäärää kohti pyrkivästä tarkoituksesta on Marxin 1869 kirjoittama *internationalen* (Kansainvälisen työväenliiton) ohjelmakirjoitus eli n. s. "inanguraliadressi". Siinä annetaan tunnustus sen ajan kaikille sosialistisen liikkeen eri virtauksille. Sen tarkoitus oli koota Proudhonin kannattajat ja osuuskuntaliikkeen puoltajat Ranskassa, Englannin ammattiyhdistykset, Mazinin puoluelaiset Italiassa ja Lassallen äänioikeus- ja tuotanto-osuuskunta liikkeen suositajat Saksassa saman lipun alle. Se ei tee vääryyttä yhdellekään näistä liikkeistä. Se kuvailee vaikuttavalla tavalla sitä kurjuutta, johon kapitalismi on työväestön saattanut; mutta se löytää myös tunnustuksen sanoja Englannin ammattiyhdistysten saavuttamille

*) Bernstein, *Sosialismi ja sosialinen liike* s. 41.

tuloksille. Se ylistää vapaan o-
suuskuntaliikkeen etuja ja hedel-
miä; mutta sillä on lausuttavana
ystävällinen sana myös valtion a-
vustamille tuotantoyhdistyksille.
kin Lassallen ja Blansin malliin.
Ja lopuksi tehdään se kaikkia ko-
koava yhteenveto, että kansain-

välisen yhtenäisyydentunnon pi-
täisi vallita kaikkien maiden köy-
hällistössä.

Näin olemme selvillä siitä mi-
kä oli Marxin kanta ammattiyh-
distystoimintaan ja yleensä me-
nettelytapaan nähden.



Pingviinien saari

Omistusoikeuden synty.

Eräänä syysaamuna käveli
Maël Munkki Bullockin kanssa
laaksossa ja näki raivoisia jouk-
koja kivet käsissä liikkeellä ja
valitushuutoja kuului. Hän hu-
mautti toverilleen, että Pingviini-
nit olivat metelöineet vain sotien
aikana, mutta nämät tappelevat
aina, miehet iskevät lapioin ja
kuokin ja naiset kynsivät vihollis-
tensa kasvoja. Kysytyään syy-
tä tähän, saa hän Bullockilta seu-
raavan selityksen:

“Se tapahtuu yhteiskunnallisen
hengen vaikutuksesta ja huolel-
lisuudesta. Nuo pingviinit otta-
vat haltuunsa maa-alueita.”

“Eikö se voisi tapahtua vä-
hemmän väkivaltaisesti?” kysyy
Maël. “Näetkö tuota raivoisaa
miestä joka on saanut vihollis-
sensa kumoon ja on hampain
kiini hänen nenässään, ja tuota,
joka murskaa naisen pään ki-
vellä?”

“Minä näen heidät!” vastasi
Bullock. “He luovat oikeusjär-
jestystä. He perustavat omis-

tusoikeutta. He luovat sivistyk-
sen periaatteita, panevat yhteis-
kuntain perusteita, asettavat val-
tionrankenteen kulmakiveä.”

“Kuinka niin?” kysyy Maël.

“Panemalla rajoja. Se on
kaiken oikeusjärjestyksen alku.
Oi herra, pingviinit täyttävät mi-
tä pyhintä tehtävää. Heidän te-
konsa saa vuosisatoja läpeensä
oikeusoppineitten, tuomarien ja
valtaherrain siunauksen.”

Samassa tulee iso punatukkai-
nen pingviini laaksoon ja iskee
sauvallaan kuoliaaksi pienen vil-
jelysmaitaan kastelevan pingviini-
nin huutaen: “tämä pelto on
minun”. Maël värisee itkien ja
kutsuu jumalan kostamaan tä-
män murhaa ja varkautta, mutta
Bullock huomauttaa lempeästi:

“Huomaa, isä, että se, mitä
kutsut murhaksi ja varkaudeksi,
itse asiassa on sotaa ja vallo-
tusta, jotka ovat valtain pyhä
peruste ja kaikkien hyveitten ja
inhimillisen suuruuden lähde.
Ajattele erittäin, että kun moitit
isoa pingviiniä, syytit omaisuus-
den alkua ja perustetta. Minun